

CIRCUS KINSBERGEN IN KOEDIJK

STORM VERWOEST CIRCUSTENT, VOORSTELLING GAAT NIET DOOR

CIRCUS KINSBERGEN

In 1889 treffen Roelof Kinsbergen en Jansi Schuitevaarder elkaar. Beiden zijn kinderen uit bekende circusfamilies en treden op in de bedrijven van hun familie. Zij trouwen in Harlingen en geven met het circus voorstellingen in steden en dorpen door heel Nederland, België en Frankrijk.

Hun kinderen worden dan ook in steeds verschillende gemeenten geboren.

Het waren vriendelijke en gastvrije mensen en het circusleven zat ze in het bloed.

Een vetpot is het echter nooit geweest.

Jansi was een allround artieste. Ze was paneau-rijdster, sprong over vlaggen en door hoepels, ze reed voltige en de Hongaarse post, liep op het koord, presenteerde vrijheidspaarden, ossen en andere dieren.

(Voltige = uitvoeren van oefeningen op een stappend of

galopperend paard; Hongaarse post = één ruiter op twee paarden of menselijke piramide op twee of meer paarden)

kippen, eenden, drie prachtige geiten en enige honden. Er waren twee grote woonwagens en een pakwagen, die de tent vervoerde.

Toen de eerste wereldoorlog uitbrak was de familie midden in Frankrijk. Ze hadden er niets dan misère meegemaakt. Na vele omzwervingen kwamen ze in 1917 door een gelukje weer over de grens in Nederland. Van de 18 paarden waren er toen echter nog maar 3 over, met daarnaast 3 honden en nog maar één woonwagen.

In 1924 waren ze op tournee door Drenthe en Friesland. Zij hadden nu weer een echt circus met een linnen tent met twee mastjes en in de stallen stonden 18 pony's, groot en klein, een paneau-paard, een partij duiven,

In 1925 overlijdt Roelof in Wildervank. Hij is dan de directeur van het circusbedrijf. Zijn vrouw zet met de kinderen, die in het circus meewerken, het bedrijf voort.
Zij overlijdt in 1940 in Amsterdam.

DE VOORSTELLING

Wat werd er zoal gepresenteerd in de piste van de circustent?

In 1917, pas terug uit Frankrijk, moest er toch geld worden verdiend en traden ze op in een zaal. Geld voor een tent was er nog niet. Wel was een filmtoestel aangeschaft.

- er werden films vertoond
- een dressuurnummer van de pony's op het toneel
- Kinsbergen Junior als clown in een nummer met gedresseerde honden
- een dochter werkte op het koord en liep tot slot met een kruiwagen over het koord. Na een gegeven sein kwamen 25 duiven aangevlogen, die op de kruiwagen en op haar gingen zitten en waarmee zij over het koord wandelde
- een tweede dochter kon als rijderes (paardrijdster) haar nummer in de zaal niet ten uitvoer brengen en in plaats daarvan werden enkele films vertoond.

In 1927 wordt de voorstelling aangekondigd met:

- 17 gedresseerde paarden
- dressuur van hondjes
- duiven
- een Zwitserse geit als paardrijdster
- enz.

In 1936 als volgt:

- pony- en hondendressuur
- koorddanseres Mej. Florence met haar gedresseerde duiven (*Florence is dochter Flora Kinsbergen*)
- Augusten (*clowns*) met hunne komieke scènes
- Voltige gereden door den Mr. Kinsbergen
- Madame Kinsbergen met haar "hyponotische" paard
- enz.

VOORSTELLING IN DE GEMEENTE KOEDIJK

Op maandag 26 oktober 1936 zou 's avonds een voorstelling worden gegeven in de gemeente Koedijk. Alles liep voorspoedig en tal van kaartjes waren al verkocht, toen een harde wind opstak en tot een zware storm uitgroeide.

Hevige rukwinden scheurden de zeilen en weldra bezweek ook het grote dakzeil. Het werd totaal vernield.

De palen knapten als takken af en bezweken onder hun last. De hevige rukwinden hadden nu vrij spel en in enkele minuten stortte de gehele circustent in en alles veranderde in een ruïne.

Het geschrokken personeel en ook de dieren kwamen er gelukkig goed vanaf.

Aanvankelijk meldde de krant dat de schade door de verzekering zou worden vergoed, doch dit bleek niet juist te zijn. De circustent van de weduwe Kinsbergen was verzekerd tegen brandschade, maar niet tegen stormschade.

Teneinde de circusmensen enigermate te helpen ging men daarom in de gemeente Koedijk met lijsten rond om geld op te halen en in Sint Pancras zou op andere wijze geprobeerd worden steun te verlenen aan de nu tot werkeloosheid gedoemde circusmensen.

Uiteindelijk bracht de inzameling ten behoeve van het circus Kinsbergen-Schuitevaarder 57 gulden en 50 cent op voor de geleden stormschade.

Cor Visser

Bronnen: Joods Cultureel Kwartier, Schager- en Alkmaarsche Courant